

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 346 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 84.97 ทั้งนี้เป็นกลุ่ม อายุ 35 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 70.23 วุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 78.61 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68.50

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ งานวิชาการ รองลงมา คือ งานการบริหารงานบุคคล ค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ด้าน คือ งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ ตามลำดับ

ด้านงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 16 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 – 4.28 ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผน และการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ประเมินผล ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาห้องสมุด ค่าเฉลี่ย

ระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ จัดทำหลักสูตรเสริมพิเศษเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ และจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน

ด้านงานงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.79 – 3.44 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กำหนดนโยบายแผนงานโครงการ รองลงมาคือ สรรหาทรัพยากรและจัดสรรเพื่อมาใช้ในการศึกษา ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดตามการใช้เงินของโรงเรียน และติดตามและประเมินผลการเงินและพัสดุ

ด้านงานการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 - 3.88 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 1 ข้อ คือการสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้ง

ด้านงานการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.53 – 3.66 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่เชื่อมั่นและยอมรับ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือพัฒนางานรักษาความปลอดภัยให้เป็นระบบ ค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 9 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.11 – 3.47 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมมีบทบาทในการบริหารงาน รองลงมาคือกำหนดนโยบายและแผนงาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครู จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานพบว่า

ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีอายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 งานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีอายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไปและด้านงานงบประมาณไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไปโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบริหารทั่วไป ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. สรุปผลจากข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า งานบริหารที่ครูควรได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนคืองานวิชาการ วิธีการที่ทำให้ครูให้ความร่วมมือมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน คือการมอบหมายงานตามความถนัดและความสนใจ กิจกรรมที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากที่สุดคือ ปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ครูควรจะมีในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน คือจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น คุณลักษณะของครูที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนคือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ลักษณะการมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการบริหารงานโรงเรียนคือ การมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปรากฏดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่างานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.93$) ทั้งนี้เนื่องจากว่างานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวของการบริหารโรงเรียน เพราะในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจและมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วน

หนึ่งของความสำเร็จซึ่งก็หมายความว่าได้เป็นเจ้าของร่วมกัน นอกจากนี้แล้วยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายด้าน เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและวางแนวทางการพัฒนาโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสวง จันทร์ชอุษา (2542, บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าอาจารย์มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ภราดร พวงดี (2546, บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.10$) เพราะในสภาพของโรงเรียนเอกชน ผู้รับใบอนุญาต และฝ่ายบริหารของโรงเรียนจะดำเนินการในด้านงบประมาณเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พอดี (2549, บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน รายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมาก 2 ด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือด้านงานวิชาการและด้านงานการบริหารงานบุคคลและด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 2 ด้านคือด้านงานบริหารทั่วไปและด้านงานงบประมาณ โดยเรียงตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านงานวิชาการค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าการจัดทำแผนและการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.36$) ระวีวรรณ เสวตาพร (2540 อ้างถึงใน อุเทน บุญสีลา, 2550, หน้า 35) ได้กล่าวว่งานที่นับว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนก็คืองานวิชาการเพราะจุดหมายของการมีโรงเรียนโดยส่วนรวมก็คือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยความสุขตามนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเน้นจุดหมายแตกต่างกันตามแต่ละระดับชั้นดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะพยายามที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปด้วยวิธีการที่ถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีความเป็นเลิศทางวิชาการเพราะบริหารโรงเรียนเปรียบเสมือนธงชัยที่จะเข้ามาซึ่งความสำเร็จของโรงเรียนเป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.44$) เป็นอาจ

เป็นเพราะครูอาจมีภาระหน้าที่ในด้านการจัดการเรียนการสอนและงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ชุมชนน้อยลง

2.2 ด้านงานงบประมาณค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อ จำแนกรายข้อพบว่า กำหนดนโยบายแผนงาน โครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.44$) เพราะครูต้องปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนแก่ชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม กวีวัฒน์ (2545, บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีส่วนร่วมในการวางแผน การสั่งการ และการควบคุม และจัดระบบการควบคุมการปฏิบัติงานโดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และแสวง จันทรชัย (2542, หน้า 81) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรกำหนดนโยบายและทำแผน/โครงการการใช้แผนเป็นคู่มือในการดำเนินงานและการวางแผนใช้ชุมชนเป็นแหล่งจัดกิจกรรมการเรียน เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการติดตามการใช้เงินของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 อ้างถึงใน ณัฐพงศ์ พุดกล้า, 2550, หน้า 46) เรื่องหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทาง โอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคล สำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐ เป็นที่น่าสังเกตว่า การติดตามใช้เงินของโรงเรียน และการติดตามและประเมินผลการเงินและพัสดุ มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.79$) อาจเป็นเพราะขาดการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงานงบประมาณ ในแต่ละงานให้ครูทราบซึ่งจะทราบเฉพาะหัวหน้างานหรือผู้ที่รับผิดชอบเท่านั้น

2.3 ด้านงานการบริหารงานบุคคลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อจำแนกรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) ซึ่ง อุเทน บุญสีลา (2550, หน้า 43) กล่าวว่าในการบริหารองค์การเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นเรื่องสำคัญและยุ่งยากที่สุดทั้งนี้เพราะตามหลักทั่วไปในการบริหารงานนั้นแม้ว่าจะมีงบประมาณให้เพียงพอมีการจัดองค์การและการบริหารงานที่ดีมีอุปกรณ์และวัสดุต่างๆ พร้อมมูลเพียงใด ถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่ดีไร้สมรรถภาพ ขาดความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอันดีแล้วก็เป็นการยากที่การบริหารงานจะบรรลุผลดีสมความมุ่งหมายแต่ถ้าหากได้คนดีมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติปัญหาอื่นๆ ก็จะลดน้อยลง ส่วนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พอดิ (2549, หน้า 70) เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าการบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้อง

บริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีศระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อร่วมกันวางแผน ในการพัฒนาให้ครู ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นที่น่าสังเกตว่า การสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุ แต่งตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.90$) อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนอำนาจในการตัดสินใจหรือการ สรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเป็นอำนาจของผู้บริหารซึ่งก็คือเจ้าของ โรงเรียน ดังนั้นครูจึงไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากรมาปฏิบัติงานในโรงเรียน

2.4 ด้านงานบริหารทั่วไปค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อจำแนกราย ข้อ พบว่าการพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) เพราะครูมีส่วนร่วม ในการวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 13) ที่กล่าวว่าสถานการณ์เรียนรู้ของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมซึ่งเกิดจากการ สัมผัสและต้องการมองเห็นหรือจากการได้ใช้ประโยชน์และจะเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ การเลือกทำเล ที่ตั้งของโรงเรียนการจัดห้องเรียน การปลูกต้นไม้ภายในบริเวณ นับว่ามีความสำคัญ ที่จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถใหม่ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นนั้นจะเป็นสถานการณ์ในร่มหรือกลางแจ้งรวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะทำ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่จากการได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและเป็นที่น่า สังเกตว่า การบริหารงานธุรการและงานสารบรรณค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.11$) เพราะครูมี ความเห็นว่าทางโรงเรียนได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและงานสารบรรณโดยตรงจึงไม่ เข้าไปก้าวล่วงงานธุรการและงานสารบรรณ

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนใน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ปรากฏดังนี้

3.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงาน งบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้อง กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมุ่งมั่นในการพัฒนาโดยปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของ ทุกฝ่าย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันนี้ และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ แพทย์ผล (2546, บทคัดย่อ) ว่าการมีส่วนร่วมของครูชายและครู หญิงในการตัดสินใจในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน ประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากกระบวนการทำงานหรือการตัดสินใจ ทั้งนี้เพราะอายุและประสบการณ์ต่างกันครูที่มีประสบการณ์นานจะมีมุมมองในการตัดสินใจอย่างรอบคอบแต่ครูที่มีประสบการณ์น้อยจะตัดสินใจทันที สอดคล้องกับการศึกษาของ โฮกแลนด์ (Hoagland, 1986 อ้างถึงใน ฉัฐพงษ์ พุดหาล้า, 2550 หน้า 44) ทำการศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน โดยมุ่งกลุ่มเปรียบเทียบทัศนคติของครู อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน ในเรื่องการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจในบทบาทโดยศึกษาจากครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐ อิลลินอยส์ ผลการวิจัยพบว่า ครู อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการแตกต่าง และครูที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไปไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ เช่น การรู้จักใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสำเร็จของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใสชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ ทับทิม กวีวัฒน์ (2545,ทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การสั่งสอนและการควบคุม นอกจากนั้นครูผู้สอนยังให้ความเห็นในเรื่องการวางแผนว่า ผู้บริหารวางแผนด้วยตนเอง ไม่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย เสนอแนะให้จัดกิจกรรมการบริหารแบบประชาธิปไตย ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนการสั่งการ ผู้บริหารไม่มีคุณธรรม ไม่เปิดใจกว้าง ไม่สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถ เสนอแนะให้ผู้บริหารให้การยอมรับในความรู้ความสามารถ และมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครูผู้สอนสำหรับการควบคุม นั้น ผู้บริหารไม่อยู่ประจำในโรงเรียน ขาดการนิเทศติดตามงาน ควรจัดระบบการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและพัฒนาทีม

3.3 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ

ด้านงานงบประมาณ ด้านงานการบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารทั่วไป แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนซึ่งครูแต่ละคนมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลย์ สุรมณี (2536, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจการบริหาร โรงเรียน ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน

3.4 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ด้านงานวิชาการ ด้านงานการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติที่ตั้งไว้ เพราะอายุการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ แพทย์ผล (2546, บทคัดย่อ) ว่าการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์มากและครูที่มีประสบการณ์น้อยในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี มีความแตกต่างกัน

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ในด้านงานงบประมาณ ด้านงานบริหารทั่วไปไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เพราะครูมีประสบการณ์และมีความชำนาญในการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน พบว่า งานบริหารที่ครูควรได้มีส่วนร่วมมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียนคือ งานวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานหลักของการบริหารโรงเรียนคืองานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ วิธีการที่ทำให้ครูให้ความร่วมมือมากที่สุดในการบริหารงานโรงเรียน คือการมอบหมายงานตามความถนัดและความสนใจ ทั้งนี้จะทำให้ครูมีกำลังใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ กิจกรรมที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนมากที่สุดคือ ปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร ทั้งนี้อาจทำให้ครูมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานและเกิดความผูกพันกับผู้บริหารและองค์กรมากขึ้น คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ครูควรมีในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนคือจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทั้งนี้อาจก่อให้เกิดความสามัคคีในองค์กร คุณลักษณะของครูที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนคือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้

อาจก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะการมีส่วนร่วมที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียนคือ การมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

- 1.1.1 โรงเรียนควรสร้างห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
- 1.1.2 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยครูและผู้บริหารติดตามการใช้เงินและประเมินผลการเงินและพัสดุของโรงเรียน
- 1.1.3 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถซึ่งเหมาะสมตรงกับสายงานเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นครู
- 1.1.4 โรงเรียนควรแต่งตั้งบุคลากรให้เหมาะสมตรงกับความสามารถและความถนัด
- 1.1.5 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและผู้บริหาร
- 1.1.6 โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครู

- 1.2.1 ครูควรเข้าร่วมในการติดตามงานต่างๆ ของโรงเรียน
- 1.2.2 ครูควรชักจูงบุคลากรที่มีความสามารถมาสมัครเป็นครูของโรงเรียน
- 1.2.3 ครูทุกคนควรพยายามทำความเข้าใจกับการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน
- 1.2.4 ครูควรมีจิตใจเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
- 1.2.5 ครูควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
- 1.2.6 ครูที่มีประสบการณ์สูงควรเป็นพี่เลี้ยงหรือผู้แนะนำครูประสบการณ์น้อยเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารงานโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่าโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 ควรศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของครูในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่น

2.3 ควรศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า และกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี